

CONSIDERAȚII PRIVIND PARTICULARITĂȚILE ACȚIUNILOR DE CERCETARE ÎN CADRUL LUPTEI ARMATE

Lt. col. instr. șef Carol Moldovan

Abstract

In this paper I am trying to talk about some aspects about one of the most important forms of battle actions ensurance and troups protection, the inquiry. This actions represent the reasearch which special or fortuitous troups do to surprize the enemy and brings its cotribution to obtain victory.

În principiu, când se vorbește despre particularitățile unor acțiuni de luptă, referirile se fac la acțiunile structurilor militare desfășurate pe timp de noapte, pe timp de iarnă, în teren muntos-împădurit, în zona de litoral, în terenuri cu culturi înalte etc. În asemenea condiții cresc substanțial posibilitățile elementelor de cercetare de a acționa în ascuns, mascat, de a realiza surprinderea și de a se desprinde la timp de inamic în caz de pericol. Concomitent, particularitățile în executarea acțiunilor de cercetare prezintă și factori care le îngreunează, le limitează posibilitățile de executare a unor misiuni, mai ales în ceea ce privește observarea la distanțe mari, ochirea și eficacitatea focului, deplasarea în ritm rapid, funcționarea aparaturii radio.

În condițiile războiului modern, având în vedere marele ascendent pe care forțele proprii îl au față de inamic, prin cunoașterea amănunțită a terenului, prin strânsa cooperare cu toate formațiunile din sistemul național de apărare, cu populația locală sau chiar cu prezența în cadrul elementelor de cercetare a unor luptători din trupele teritoriale, unele din dezavantajele date de condițiile de vizibilitate redusă (noapte, culturi înalte, teren muntos, păduri, ninsoare, furtună, viscol, etc.) pot fi mult mai reduse și transformate în avantaje, care de cele mai multe ori pot avea un rol hotărâtor în obținerea victoriei.

Particularitățile acțiunilor de cercetare pe timp de noapte

Ca la orice acțiune de luptă care urmează să se desfășoare noaptea, organizarea și darea misiunilor pentru cercetare trebuie să fie făcută pe timp de lumină, însă nu întotdeauna este posibil acest lucru deoarece, de regulă, el se realizează la începutul acțiunilor de luptă, înaintea începerii misiunii de cercetare în ansamblul ei. De exemplu, misiunea pentru o patrulă de cercetare care urmează să pătrundă în dispozitivul inamicului se dă pe timp de lumină (inclusiv ordinul pe care îl dă comandantul patrului subordonaților săi), dar odată ajunsă în raionul primului obiectiv care urmează să fie cercetat, misiunile de amănunt, care vizează direct acțiunea de cercetare, vor fi date în raport cu situația întâlnită, de multe ori pe întuneric sau în alte condiții de vizibilitate redusă. Apreciem că aceste misiuni au importanța lor bine stabilită și prezintă un grad înalt de dificultate și că sunt asemănătoare cu misiunile ce au loc pe timp de noapte, care urmează să fie executate în adâncimea dispozitivului trupelor proprii, mai ales dacă acestea nu suferă amânare, cum ar fi la cercetarea desantului aerian, a trupelor aeromobile sau a grupurilor de cercetare-diversiune.

În cazul în care misiunile impun pătrunderea în dispozitivul inamic, situații mult mai dificile pentru elementele de cercetare, o problemă deosebit de importantă o reprezintă

pătrunderea propriu-zisă în dispozitivul acestuia. Această acțiune se face, de regulă, pe timp de noapte sau în condițiile în care observarea și focul inamicului sunt reduse ca intensitate. Deși pătrunderea se execută folosindu-se avantajul întunericului, există pericolul întâlnirii cu inamicul prin surprindere, motiv pentru care, aceasta trebuie să se facă cu mare grijă, folosindu-se tehnicile individuale și colective cele mai eficiente. Totodată trebuie avut în vedere că, mai ales la intervale dintre subunități, sau în porțiunile de teren care favorizează pătrunderea (viroage, păduri), inamicul instalează elemente care, supraveghează, păzesc și nu se demască ușor. Odată pătrunse în dispozitivul inamicului, elementele de cercetare trebuie să acționeze cu mult curaj, să păstreze permanent inițiativa, să fie deosebit de active.

La prima vedere, s-ar părea că, datorită întunericului, a surprizelor pe care le poate produce ar fi mai bine să se adopte procedee de așteptare, statice, să lase pe inamic să se miște și deci să se descopere. Trebuie însă, să ținem seama că, în propriul dispozitiv inamicul nu va aștepta ci dimpotrivă, la apariția celui mai mic indiciu, va căuta să descopere cercetarea noastră în cel mai scurt timp. Cu măsurile de precauție ce se impun, elementele de cercetare trebuie să acționeze cu îndrăzneală, fiind “peste tot și nicăieri”. Pentru aceasta, misiunile care se dau elementelor de cercetare trebuie să fie cât mai precise, cât mai concrete, mai ales din punctul de vedere al locului unde se află obiectivele, sau se bănuiește existența lor. Cu cât obiectivele de cercetat se găsesc la distanță mai mare față de linia de contact, cu atât datele despre ele vor fi mai puțin precise, deci misiunile pentru cercetarea lor vor avea un caracter mai general. În același timp și posibilitățile elementelor de cercetare de a acționa sunt mai mari, datorită intervalelor create între elementele de dispozitiv ale inamicului.

Pe întuneric sau pe timp de vizibilitate redusă, o mare atenție se acordă evitării zgomotelor, aprinderii lanternelor, brichetelor, bețelor de chibrit sau altor obiecte, care ne pot demasca prin lumina lor sau zgomotul produs. Noaptea nu vor mai fi căutate crestele, locurile dominante ci dimpotrivă, locurile joase și pe cât posibil acoperite sau semiacoperite, pentru a-i proteja pe cercetași împotriva observării inamicului, efectuată cu aparatură de vedere pe timp de noapte. O mare atenție la trecerea prin aceste locuri trebuie acordată barajelor, mai ales celor puțin vizibile. De regulă, barajele nu sunt niciodată singure ci vor fi supravegheate, apărate. La întâlnirea unui baraj, vigilența trebuie mărită, atenția încordată, deoarece în apropiere, în mod aproape sigur se află un element de siguranță sau de cercetare.

O importanță majoră în acțiunile de cercetare trebuie acordată măsurilor de siguranță nemijlocită, pe care toate elementele de cercetare trebuie să le organizeze, atât în dispozitivul inamicului, cât și în dispozitivul trupelor proprii. Cercetașii care se trimit în față, pe flancuri sau în spate au misiunea de a descoperi inamicul, de a preveni întâlnirea prin surprindere a elementelor de cercetare cu acesta. Ei se vor deplasa cu maximă precauție, mai ales pe porțiunea de teren pe care se face infiltrarea propriu-zisă, oprindu-se la anumite intervale de timp pentru a observa și asculta.

Particularitățile cercetării în teren muntos-împădurit și pe timp de iarnă

Una din principalele caracteristici ale terenului muntos, care influențează acțiunile de cercetare, o constituie limitarea observării, datorită compartimentării acestuia. De aici putem trage concluzia că posturile de observare de la contact își vor putea îndeplini misiunile pe adâncimi mai mici, practic pe primele înălțimi din față. Este de preferat ca locul de observare să se aleagă pe înălțimile dominante, în fața defileului pentru mascarea dispozitivului.

Posturile de observare se pot constitui pe un parapet din piatră, lemn, într-un copac etc. iar adăposturile, se aleg de regulă în peșteri sau în subplombele stâncilor din contrapante,

în imediata apropiere a crestelor. Numărul echipelor și patrulelor care se trimit în misiune va fi mai mare, chiar dacă în componența lor vor fi mai puțini cercetași. Pătrunderea acestora în dispozitivul inamic este facilitată de faptul că terenul este puternic frământat și acoperit cu numeroase căi ascunse. Astfel, în dispozitivul acestuia vor fi intervale mai mari și mai numeroase, ceea ce favorizează acțiunile cercetării. Pentru ca cercetarea să fie cât mai completă, cercetașul trebuie să fie înzestrat și să folosească mijloace optice (binoclu, periscop) și alte materiale care să-l ajute să îndeplinească misiunea.

Elementele de cercetare care acționează în teren muntos-împădurit vor îndeplini misiuni asemănătoare celor din teren obișnuit, dar misiunile de cercetare sunt date pe anumite direcții, pentru a determina accesibilitatea acestora și posibilitățile de apariție a unor obstacole, ca urmare a reliefului frământat și a climei des schimbătoare.

Acțiunile cercetării prin procedee de luptă, devin mai frecvente în munți și ele se pot desfășura prin foc, ca în condițiile cunoscute, dar și prin acțiuni prin care elementele de cercetare pot provoca avalanșe, distrugerii, inundații, incendii în dispozitivul inamic etc.

În teren muntos, elementele de cercetare se pregătesc să acționeze o perioadă mai îndelungată de timp în care nu vor mai reveni în dispozitivul propriu. Aceasta va impune aprovizionarea cu cele necesare pentru asigurarea materială corespunzătoare, iar cercetașii să fie bine instruiți pentru acțiuni și supraviețuire, în condițiile impuse de zona muntoasă.

Totodată, cercetașii sunt obligați să cunoască procedeele și tehnicile deplasării pe drumurile și potecile de munte, respectând cu strictețe terenul, fără să se forțeze la deplasare. Viteza de deplasare în munți (cu pante până la 20°) este de 2-4 Km pe oră, iar la o pantă mai mare viteza scade la 1-1,5 Km pe oră. Deplasarea pe poteci (cu pante mai mari de 30°) este de 300-400 m pe oră la urcare, iar la coborâre de 400-500m pe oră. Pe tot timpul deplasării respirația este egală iar viteza de 60-80 pași pe minut. Trecerea prin punctele obligate de trecere (defileuri, poduri, pasuri) se va face numai după ce acestea sunt cercetate în prealabil. Se alege acel itinerar de deplasare care li se pare mai ușor și mai scurt, renunțând la itinerariul care trece peste stânci abrupte. Studiază cu atenție urmele lăsate de inamic pe poteci sau pe zăpadă iar coastele muntoase trebuie străbătute oblic și în zig-zag. Se evită sprijinul de pietrele instabile, ele creează avalanșe și produc zgomot. Deplasarea nu se face unul în spatele celuilalt, mai ales dacă panta este acoperită cu pietre sau grohotiș. Se folosește pentru sprijin pioletul, alpenstocul sau un simplu băț, lopata sau pistolul mitralieră ținut cu încărcătorul în sus, prinzând cu o mână de lângă încărcător iar cu cealaltă de sub inelul de lângă gura țevii. Toate porțiunile de teren care nu prezintă siguranță în deplasare se ocolesc și se anunță, prin semnale cercetașii care urmează despre pericolul pietrelor care se mișcă sau se rostogolesc.

La deplasarea peste munte cercetașii își fixează cu atenție porțiunea de stâncă ce urmează a fi escaladată, itinerariul cel mai convenabil și mai scurt, punctele de orientare îndepărtate și își stabilesc unghiul de marș. Trecerea peste versanți se face, pe cât posibil, în zorii zilei alegând cele mai sigure și simple procedee de urcare.

În munți, pe timp nefavorabil nu se circulă pe jgheaburi (în timp ce cade ploaia sau imediat după ploaie), nu se fac opriri îndelungate în albiile pâraurilor secate pentru că după umplerea lor cu apă se pot transforma în torente vijelioase. Locul de adăpostire se alege, de regulă, sub ieșindurile unor stânci, iar opririle nu se fac în locuri deschise, sub copaci și stânci izolate.

Râurile de munte se trec pe cât posibil, dimineața sau în prima jumătate a zilei, când probabilitatea ridicării nivelului apei este mică. Locul de trecere se alege acolo unde acesta este mai lat și curge mai încet, iar pe timpul traversării, pentru o mai bună siguranță, militarii se pot folosi de frânghii, prăjini, bârne, chiar copaci, care odată doborâți pot ajunge de pe un mal pe altul.

Starea vremii este foarte schimbătoare în terenul muntos-împădurit. Astfel, de câteva ori pe parcursul aceleiași zile, pot avea loc fenomene meteorologice total diferite, inclusiv diferențe de temperatură foarte mari. În munte, furtunile se dezlănțuie des și aproape brusc, ceața este densă, mai ales în lungul văilor și unde se poate menține timp îndelungat. Toate acestea impun înzestrarea cercetașilor cu echipamentul corespunzător, ceea ce va duce la mărirea cantității și greutateii bagajelor fiecărui militar și deci la îngreunarea deplasării. Clima regiunilor muntoase se modifică odată cu creșterea altitudinii. Vânturile ating uneori viteza de 10-12 metri pe secundă, iar precipitațiile nu cad în mod egal. Vârfurile munților sunt acoperite de nori, vegetația este variată. Mai mult decât atât, în munți se pot produce avalanșe de zăpadă, prăbușiri, surpări, viscole etc. care îngreunează îndeplinirea misiunii la timp și obținerea de informații. În terenul muntos, ecoul se repetă de 5-6 ori și se transmite la mare distanță dând impresia că inamicul dispune de mai multe forțe pe direcția respectivă. Iluminarea neuniformă a creștelor și a pantelor munților poate produce unele confuzii în dispunerea trupelor și a tehnicii.

În zona muntoasă, o mare importanță o are cunoașterea terenului și priceperea cercetașilor de a se orienta cu ușurință. Condițiile specifice ale terenului, combinate în dese cazuri cu cele atmosferice nefavorabile, pun serioase probleme cercetașilor și cer o atenție deosebită din partea lor. De aceea cooperarea strânsă cu subunitățile luptătoare și cu populația locală, este absolut necesară și obligatorie. Cunoașterea celor mai ascunse poteci, care ies în scurt timp în raionul ce trebuie cercetat, sau care se strecoară prin intervalele din dispozitivul inamicului este un lucru de mare însemnătate. Dacă cercetarea se execută în adâncimea trupelor proprii, din timp se caută și se folosesc locuri din care pot fi supravegheate suprafețe cât mai mari de teren, fapt ce va reduce nevoile de deplasare și va permite să se facă economie de forțe și mijloace de cercetare.

În terenul muntos-împădurit se stabilesc drumurile și potecile accesibile deplasării forțelor pe categorii de arme (infanterie, artilerie, blindate) și posibilitățile de varientare a acestora, când pantele și contrapantele o impun. Astfel, se stabilesc ce drumuri străbat coastele sau traversează pâraie cu maluri abrupte sau trec prin defilee, starea lor, dacă sunt distruse și cauzele lor (fenomene naturale sau distrugerii executate de inamic), ce posibilități sunt pentru repararea lor și a podurilor. În același timp se stabilesc, pentru fiecare râu în parte, debitul și calitatea surselor de apă.

O altă particularitate a acțiunilor în munți constă în faptul că posibilitățile de folosire a tehnicii auto pe timpul acțiunilor sunt mult reduse, deoarece drumurile sunt, de regulă, supravegheate și apărate de inamic, iar în afara lor, în cele mai dese cazuri, deplasarea va fi posibilă numai pe jos, pe schiuri sau călare. Totodată și legătura cu eșalonul superior se va ține mai greu, datorită fenomenului de ecranare.

Din această cauză, rapoartele vor fi transmise la ore fixe, din locuri dominante și mai rar decât în condiții normale.

Dat fiind faptul că în condiții de iarnă accesibilitatea terenului scade, posibilitățile de deplasare a tehnicii sunt mult îngreunate, cel care se află în apărare având de supravegheat căi de pătrundere mai puține și fiind mult mai avantajat. În afară de aceasta, descoperirea obiectivelor pe fondul alb al zăpezii se face mai ușor și de la distanțe mai mari.

În zonele cu zăpadă deplasarea elementelor de cercetare se face cu greutate, mijloacele de deplasare cele mai avantajoase fiind schiurile. Ele permit marșuri mai rapide și fără zgomot. Urmele pe zăpadă se văd foarte bine și permit descoperirea cu mai multă ușurință a inamicului. Dar tot ele demască și prezența noastră în dispozitivul inamic.

Condiții mai grele au cercetașii din posturile de observare, mai ales pe timp cu temperatură joasă, când sunt necesare măsuri de protecție, prin dotarea lor cu echipament corespunzător și micșorarea duratei de efectuare a serviciului.

Către sfârșitul iernii, când începe dezghețul, pâraiele cresc brusc la cote destul de mari și pot apărea zone inundate sau mlăștinoase, care constituie obstacole în calea tehnicii, mai ales a celei blindate, fapt ce impune să fie descoperite la timp pentru a fi evitate de trupele proprii. În concluzie, opinăm că problemele care pot apărea pe timpul iernii devin și mai complicate atunci când acțiunile elementelor de cercetare se vor desfășura în condițiile în care factorii care le influențează se combină, ca de exemplu, când lupta are loc în teren muntos-împădurit, noaptea și pe timp de iarnă.

Note bibliografice

- [1] Herman, I., *Cercetașii în acțiune*, Editura Militară, București, 1984.
- [2] Biriș, A., *Cercetarea în luptă*, Editura Militară, București, 1983.
- [3] Ionescu, M., Roman, E., *Acțiuni ofensive în lupta de apărare*, Editura Militară, București, 1983.
- [4] Arsenie, V., *Principii ale luptei armate în războiul întregului popor*, Editura Militară, București, 1987.
- [5] Zaharia, M., *Apărarea în zone muntoase*, Editura Militară, București, 1987.
- [6] Socol, I. T. Cristea, I., *Lupta în condiții grele de vizibilitate, anotimp și stare a vremii*, Editura Militară, București, 1987.